

Inspraak van Ivo Thonon van Energie van Utrecht bij Commissie M&M op dinsdag 27 februari 2024

11 oktober vorig jaar zat ik hier ook namens de meer dan twintig verenigingen van inwoners die hun eigen energie willen opwekken. Toen hadden we een goed gesprek over inwonereigendom en de rol van energiecoöperaties daarin. Het was fijn om te merken dat u zoveel interesse had in het vergroten van zeggenschap van uw inwoners. Dank nog daarvoor.

Maar sinds 11 oktober zijn er vijf dingen gebeurd die we u willen meegeven.

Ten eerste: in december kwam het Burgerforum met zijn advies. Advies nummer 15 luidde: “provincie Utrecht moet zich hard maken voor 100% (en minimaal 50%) lokaal eigendom en zeggenschap”. Het Burgerforum adviseert ook deze zeggenschap NIET aan overheden of grote bedrijven te geven, maar ALLEEN aan inwoners en MKB. 72% van het panel was hier VOOR, en wij natuurlijk ook.

Ten tweede: in januari startte de campagne Energie Van Eigen Bodem. Dit is een initiatief van de energiebedrijven EN... VNO-NCW en MKB Nederland. Oftewel: onze grote, middelgrote EN kleine bedrijven. Op hun website daarkrijgjeenergievan.nl staat het volgende: “Volop doorgaan met de opwek van meer schone energie in ons land. Zo worden we onafhankelijker van landen met onbetrouwbare regimes. We lopen al voorop met onder meer windenergie en die weg willen we blijven bewandelen Meer duurzame energie van eigen bodem biedt onze bedrijven zekerheid. Geen taboes. Alle technieken zijn nodig!”

Het is niet zo raar dat het bedrijfsleven deze oproep doet. Want er is gewoon TE weinig groene stroom, ZEKER in deze regio. Het AD kopte al: [“Overbelast stroomnet baart Ondernemers\[kring Woerden\] grote zorgen: nieuwe bedrijventerreinen, maar is er wel genoeg stroom?”](#)

Ten derde: in januari verscheen op nu.nl [een interview met de directeur van Stedin voor deze regio](#). Hij zei twee belangrijke dingen. Ik citeer: “Onlangs liet Stedin onderzoeken wat het had uitgemaakt als Utrecht nu al zo'n 60 windmolens had staan. "De uitkomst van die analyse is dat we veel beter aan de vraag hadden kunnen voldoen. Er zou 40 procent minder flexibiliteit nodig zou zijn om problemen het hoofd te bieden: denk aan het uitzetten van laadpalen op het moment dat er een te grote vraag is"”, zoals nu in de gemeente Utrecht gebeurt.

Het tweede belangrijke dat Stedin zei in dat artikel is het volgende “Nu is het aandeel van wind maar 15 procent in Utrecht, de rest is zon. MAAR... de grootste energievraag hebben we in de winter, als de zon niet schijnt. (...) Daarnaast heb je voor de aansluiting van een zonnepark drie keer zo veel capaciteit nodig als voor een even groot windpark." Bij de RES Amersfoort zei Stedin dat de RESsen technisch gezien best met zon ingevuld kunnen worden, maar dat de netbeheerskosten dan veel en veel hoger worden dan met wind. Daar komt nog bij dat zonnestroom zelf ook meer kost dan windstroom. En die hogere kosten voor de stroom zelf EN voor het net, die betalen niet alleen u en ik, maar OOK onze bedrijven en UW kiezers.

Maar windstroom kan NOG goedkoper. Want als vierde gebeurtenis heeft [energiecoöperatie Grunneger Power in januari de eerste stap gezet naar duurzame energie tegen kostprijs](#). U hoort het goed: tegen KOSTPRIJS. Geen overwinst, geen hoge marge, maar gewoon stroom tegen een eerlijke en stabiele prijs. Als zinkfabriek Nyrstar in Budel die stroom had gehad dan was die fabriek misschien nog in bedrijf geweest. Maar helaas: [op 4 februari kwam het bericht dat de productie stopte](#): de stroom EN de netbeheerskosten zijn TE duur geworden. Is dit het voorland van de metaalbedrijven in onze regio, OF houden we ze in productie dankzij windenergie in eigen hand?

Tot slot de vijfde gebeurtenis. Want 24 februari herdachten we niet alleen de inval van Rusland in Oekraïne, maar ook de gigantisch hoge stroomprijzen van dat jaar. Met windenergie uit eigen regio EN tegen kostprijs zouden we daar een stuk minder last van hebben gehad.

Kortom, voorzitter, het plan voor meer windmolens in deze regio zorgt OOK voor

- MEER kansen voor bedrijven,
- MINDER netbeheerskosten en
- MINDER prijsfluctuaties.

Met MEER windenergie blijven we Europa's MEEST competitieve regio.

50PLUS: Bent u het met me eens dat mensen niet moeten opladen op het einde van de dag maar liever in de nacht? Antwoord: Ja, maar liever nog midden op de dag als er veel zonnestroom is. En ja, als we meer

windmolens hadden gehad dan had Stedin niet hoeven te vragen om de auto niet op te laden tussen vier en negen.

PvdA: Hoe zit het met de netbeheerkosten die afgewenteld worden op inwoners en bedrijven? Netbeheerders moeten aansluiten wat aangeboden wordt, en daar lopen ze mee achter en dat heet netcongestie. Maar het aansluiten van zonnestroom kost drie keer zoveel capaciteit dan windstroom, en is daarmee ook duurder. Die kosten verdeelt de netbeheerder over de afnemers, dus de hogere kosten voor het aansluiten van zonnestroom ook.

CU: hoe kunnen we energiecoöperaties meer over het voetlicht willen brengen? Door een gezamenlijke media- en voorlichtingscampagne samen met de provincie op te zetten.

GL: hoe is de animo bij energiecoöperaties voor windenergie?

Die is wisselend, sommige energiecoöperaties hebben hun handen al vol aan hun bestaande projecten, maar veel coöperaties zijn enthousiast omdat zij lokaal vaak niet verder kunnen door verzet van hun gemeente.

Hoe kan de provincie energiecoöperaties steunen? Door een extra storting te doen in het Ontwikkelfonds, waar energiecoöperaties van kunnen lenen om de ontwikkelkosten te kunnen betalen.

Hoe zat het met die kostprijs, hoeveel goedkoper kan energie dan worden? Achterkant bierviltje geeft aan dat een kWh dan van 40 naar 30 cent kan gaan, dus een kwart goedkoper.

En kan zo'n experiment ook in onze provincie plaatsvinden? Ja, mits de zeggenschap bij inwoners ligt, want inwoners hoeven geen winst te maken.